

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Co[n]fessionale domini Antonini archiepiscopi Flore[n]tini

Antoninus <von Florenz>

Hagenaw, 1508

VD16 A 2955

De artificibus & mechanicis. ca. viii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30653

Interrogatori pars tertia.

noīe depositi recipiēs sex vel
octo p cētenario, et cū illis pē
cunīs lucrat ipē mutuādo vī
alijs illicit̄ h̄ctib⁹ ad rōnem
decē p cētenario et hmōi pmi
sit duo mortalia, vñ ē accipi
endo, aliud mutuādo, et tenet
de ysura. Si se intromissit i
barocholis ritrācolis achifi
nis, q̄ vocabla n̄ declaro ob
breuitatē s̄z d̄ his vidē in suis
mā, pte, ij, qd malicie sit i eis,
Achifinū d̄ qñ q̄s gerit ne
gocia stipendiariorū. Idez si
dñor̄ laborās p eis et cū mu
tuat eis pecunias cū expēdit
recipiēs inde certū lucrū vel
salariū, et qntū meret labor p
iustis cauf̄ p̄t accipe vñ p bel
lātib⁹ iuste nihil pl̄ p̄t accipe
rōe mutui: als ysura est. Si
ys̄ ē piurijs et mēdacij̄ emē
do et vēdēdo q̄ solēt eē his ci
bus et pot̄. Et d̄ his dic vt, s̄
in pma pte i loc⁹ suis, et cū stat
i tli, pposito vēdo mēdacij̄
et piurijs et dolis qñ occurre
ret sp̄ ē i mortl̄. Vñ n̄ ē absolu
uend⁹ nisi disponat abstinere
ab ill̄ vbi est mortle. Item si
emit res raptas vī furatas p
mare vī p terrā, dic vt, s̄, in p
ma pte, c, ij. Si emit vī vēdis
dit dieb⁹ festiuis absq; neces
sitate s̄z p cupiditate, l̄ fec̄ rōci
nia lib̄oꝝ vī fieri fec̄ suis di

scipulis, dic vt h̄ supra d̄ ob
seruatiōe festor̄. Si fuit pse
neta seu mediator q̄ d̄ s̄ sale
h̄ctuū fraudulētor̄ sciēt mor
tale ē, et tenet lesō satissacere.
Si fuit mediator h̄ctus v̄stū
rarij intēdēs v̄tilitatē v̄suras
r̄ et suā maḡ q̄ accipiēt̄ sub
v̄sura mortale ē, et si ipē indi
ceret ad mutuādum alios ad
v̄suras q̄ h̄ n̄ cogitabāt vidēt
teneri ad restitutiōz. Si medi
ator extat i alijs h̄ctib⁹ ut ven
dēdo domos eq̄s et alia aīalia
et male v̄suluit emptori in ei⁹
dānū vel sui v̄tilitatē et vēdē
tor̄ peccat mortl̄ et tenet lesō
ad oēz satissactōz et ecōuerso
tenet si i dānū vēditors v̄sulū
it. Si i fiēdis mēmonij̄ v̄ti
tur mēdacij̄ et hmōi i notabi
le dānū h̄bētū peccat mortl̄

De artificib⁹ et mechanic⁹
Capl̄m, VIII,

I fecit ar
tē cui⁹ op⁹ ē cū petō
vel ad petm̄ mortle
ut plurimū, sicut facere taxil
los, seruire v̄surarijs i illa ar
te. Militi i bello iusto, nau
gio pirataꝝ: lenocinio intēdē
do baratariā et hmōl, opt̄ q̄
dimitat ex toto arte als non
est absoluēdus. Si arte fec̄

Fo. LXXXIII.

cui⁹ artificiū p̄t eē ad bonū & malū finem & v̄sū, vt gladios balistas: laceas: venena & huiusmodi, si p̄sillr p̄t estiari q̄ emptor velit ad malū v̄suz nō p̄t facere v̄l v̄dere facta v̄tpu ta iūusto bello. sec⁹ si dubitat Si q̄ etiā facit q̄ sūt ad malū v̄sum q̄si sp̄, vt facere fucos & serta & hmōi d̄z dimittere Si mēdacij̄s v̄tī piurijs dolis malis mēsuris v̄l p̄deribus Si festiūis dieb̄ laborauit, Si nō iejunauit cum posset moderādo labore, de q̄b̄ dic vt, s̄, in prima pte, c, xxiij, & ix.

De lanificib⁹.

I v̄edidit pānū lane lanifer min⁹ p̄ciose p̄ p̄cio lane mag⁹ p̄ciose, et sub isto p̄cio, v̄l vni⁹ tincture pro alia: v̄l cū aliquē defectuz habentē: ac si nō haberet nil mi nuēs de p̄clo, v̄l si in fest⁹ fēc lanā tendere sine necessitate. V̄el cū nō plene soluit labo rantib⁹ & hmōi: i his ei mai⁹ & min⁹ ē petm fm materiam,

De satariolo,

I textorib⁹ serici p̄ci um sui laboris dat nō i pecunia s̄ i rebo diuerſ, pu ta panno: serico: tritico & hu iusmodi: & cū ille nō indigeat illis: optet euz v̄dere mino ri p̄cio q̄ ille recepit: peccat

mortaliter & tenet ad restitu tionē de danno: nisi a princi pio cū eo sic p̄uenerit q̄ darz de huiusmodi tali p̄cio, tunc aut nō videt deceptio.

De tabernario & hospite,

I v̄edidit vnāspēz vis ni p alia: vel liphatus vinū p puro, v̄l ad clas rificādū vinū fēc aut misit ali qua nōciua corpib⁹: v̄l nō de dit plenas mēsuras: v̄l in tas berna tenuit meretrices & ris baldos: v̄l lusores ad taxillos vel adiumentē dedit his q̄s vi dit iebriari peccauit in q̄bus dā mortalr. In alij̄s vero ve nialiter: & tenet de dñnis,

De macellario,

I v̄edidit carnes cor ruptas pro sanis, qđ ē mortale. Si vnā spe ciē pro alia: vt caprā p castra to: & huiusmodi: vel dūminuz tum pond⁹, vt, xj, vncias p̄ libra peccauit mortaliter: & te netur de dñnis,

De pistore,

I fēc panē nīmis p̄z derosū, ita q̄ ementes sint decepti vel mino ris p̄deris q̄ d̄z, vel farinaz bonā alteri⁹ accepit cū fecit panē & posuit min⁹ bonā, vel cum nimio furfure: peccauit & tenetur satisfacere,

k 3